

РЕШЕНИЕ

№ 5980

гр. София, 19.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 06.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Проданова

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **1706** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК вр. чл.1 ал.1 от ЗОДОВ вр. чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр.

Образувано е по Искова молба на Б. М. З. от [населено място] и с процесуален представител адв. А. Т., с която е предявен Иск за обезщетение по чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр. срещу Министерство на отбраната, за вреди във връзка с влязло в сила на 4.10.2018 г. Решение на КЗД № 301 от 19.7.2018 г., с което е установено нарушение на чл. 4 ал.3 вр. ал.1 от ЗЗДискр. /във връзка с норми на Наредба № Н-15/27.4.2010 г. /и на Министъра на отбраната е дадена задължителна препоръка да измени Наредбата/, което е сторил с ДВ бр.96/20.11.2018 г. в сила от 20.11.2018 г./.

В уточняваща ИМ от 23.3.2022 г. /след указания на Съда/ ищецът сочи, че претендира имуществени вреди в размер на 14 100 лева /представляващи неполучено допълнително възнаграждение за периода 1.1.2015 - 20.11.2018 г./, ведно с мораторна лихва в размер на 4296.58 лева, ведно със законна лихва, считано от датата на подаване на ИМ - 2.10.2021 г. до окончателното изплащане на сумата.

В съдебно заседание адв. Т. поддържа Иска, моли за уважаването му и присъждане на разноски по списък.

Ответникът МО, редовно призован не изпраща представител. В депозирания отговор на ИМ юрк. М. сочи, че Искът по чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр е изцяло неоснователен и недоказан. Излага аргументи. Направено е възражение за изтекла погасителна давност.

Прокурорът изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковете.

Съдът намира Иска по чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр., предявен на 2.10.2021 г. - за допустим, като предявен при наличие на влязло в сила на 4.10.2018 г. Решение на КЗД № 301/19.7.2018 г., с което във вр. чл. 74 ал.1 от ЗЗДискр. е установено нарушение на чл. 4 ал.3 вр. ал.1 от ЗЗДискр. - от страна на Министъра на отбраната. Искът е предявен срещу ЮЛ - МО, от лице с нарушени права от установеното нарушение на ЗЗДискр. от страна на Министъра на отбраната. Искът е предявен пред надлежния съд /местно и родово подсъден/, като изрично е посочено, че редът за разглеждането му е по чл. 1 ал.1 от ЗОДОВ.

Административен съд София - град, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

1./ Със Заповед № РД-85-4/7.1.2015 г. и Заповед № КВ-221/30.6.2015 г. на министъра на отбраната подполковник Б. М. З. е назначен на длъжност „главен експерт“ в сектор „Концепции и експерименти“ на отдел „Трансформация“ в Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия /Центъра на НАТО/, считано от 7.1.2015 г. Ищецът е заемал длъжност за военнослужещ в Центъра на НАТО през процесния период от 7.1.2015 г. до 20.11.2018 г.

2./ По отделни жалби от 25.08.2017 г. на общо 8 бр. военнослужещи от Центъра, КЗД образува адм. производство, завършило с влязло в сила на 4.10.2018 г. Решение на КЗД № 301/19.07.2018 г., с което е установено нарушение на чл. 4 ал.3 вр. ал.1 от ЗЗДискр. - от страна на Министъра на отбраната и му е дадено задължително указание да предприеме действия по изменение на Наредбата /това той е сторил с ДВ бр. 96/20.11.2018 г., в сила от 20.11.2018 г./. КЗД установява, че: чл. 35 ал.1-3 от Наредба № Н-15/27.4.2010 г. на Министъра на отбраната нарушава принципа на равенство в третирането /при сравнение между военнослужещите в Центъра и цивилните, командировани в Центъра/, което представлява непряка дискриминация по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ по смисъла на чл. 4 ал.3 вр. ал.1 от ЗЗДискр.; в Наредбата няма норма, която да предвижда изплащане на доп.възнаграждение за военнослужещите в Центъра, което представлява непряка дискриминация по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ по смисъла на чл. 4 ал.3, вр. ал.1 от ЗЗДискр.

3./ Видно от счетоводните справки от МО относно изплатените суми на ищеца в периода месец 01.2015 г. – месец 11.2018 г., в този период не му е изплащано допълнително възнаграждение в размер на 300 лева месечно /при пълен отработен месец, колкото се е плащало на цивилните, командировани в Центъра, съгласно чл. 35 ал.1 от Наредбата. Същата е изменена, считано от 20.11.2018 г., като предвиденото с изменението допълнително възнаграждение следва да му е било изплатено за първи път през м.11.2018 г. /вероятно в редуциран размер, само за периода 20 - 30.11.2018 г./.

Видно от справките, изплатени са му 47 бр. месечни възнаграждения в периода м.11.2014 г. - м.10.2018 г., като ответникът сам сочи, че в този период на цивилните е изплащано допълнително възнаграждение в размер на 300 лв месечно /при пълен отработен месец, при непълен-пропорционално на отработените дни/. Така е формиран претендираният размер на имуществените вреди - 14 100 лева /47 месеца по 300 лева/. Претендирана е мораторна лихва върху тази сума - в размер на 4296.58 лева. Този размер на мораторна лихва не е оспорен обаче изрично и от ответника.

4./ Със Заповед № ОХ-380/10.06.2016 г. на Министъра е обявен специален щат за този Център и длъжностите за военнослужещи в него са предвидени за военно звание с по-висока степен - в сравнение с военнослужещите, които заемат аналогични длъжности в други военни формирования на територията на РБ, т.е. за Центъра е определена по-висока степен в обхвата на присвоеното военно звание. В резултат на това в Центъра до 1.1.2019 г. /когато е изменен чл. 212 ал.1 от ЗВСРБ/ основното трудово възнаграждение на военнослужещия е по-високо, отколкото на военнослужещи в други формирования. След 1.1.2019 г. е приет нов начин на формиране на възнагражденията на военнослужещите в Центъра, но е запазен размерът, получаван от тях до 1.1.2019 г. /т.е. основното трудово възнаграждение на ищеца е по-високо спрямо това на други военнослужещи - на аналогични длъжности, но в други формирования;

При така установеното по фактите, съдът формира следните правни изводи:

Нормативният акт, който урежда въпросите на дискриминацията и защитата срещу актове на дискриминация е Законът за защита от дискриминация (ЗЗДискр.). Процесуалният ред за защита срещу вредоносни актове на дискриминация е уреден в нормата на чл. 74 от ЗЗДискр. В процесния случай, доколкото се касае за твърдение за вреди, причинени от установена дискриминация, осъществена от държавен орган, приложима е хипотезата на ал. 2 на чл. 74. В съответствие с тази правна норма в случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани (ЗОДОВ).

Според чл. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като исковете се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс, като местната подсъдност се определя по чл. 7, ал. 1.

В настоящото исково производство по реда на чл. 203 и сл. АПК вр. чл. 1 ЗОДОВ и чл. 74, ал.2 ЗЗДискр. за ангажиране на отговорността на държавата за вреди, следва да бъдат установени следните факти:

- 1.осъществена спрямо ищеца дискриминация;
- 2.претърпени неимуществени вреди;
- 3.пряка и непосредствена причинно - следствена връзка между осъществената дискриминация и претърпените вреди.

В обобщение - в настоящото производство не се установяват факти и обстоятелства в сферата на гражданското право, а се изследва съществуването на вреди, които са в причинно-следствена връзка с акт на дискриминация, установен от специализирания орган (така още Определение № 54 от 27.7.2009 г. на ВАС, V отделение, по адм. дело № 15/2009 г.).

Трайна и постоянна е както в доктрината, така и в съдебната практика, че държавата и общините отговарят за вреди, причинени от незаконосъобразни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Този основен принцип е залегнал в чл. 7 от Конституцията, но исковата защита е възможна при условията на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ изисква кумулативно наличие на няколко предпоставки – отменен незаконосъобразен акт, незаконосъобразно

действие и бездействие на орган или длъжностно лице по повод изпълнение на административна дейност, вреда и причинна връзка.

В конкретния случай е налице хипотезата на чл. 74, ал. 2 от ЗЗДискр., която дава възможност да се претендират вреди от осъществена дискриминация, като наличието на такова нарушение е установено от приложеното по делото решение на Комисията. По силата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е въведена закрила за всички лица по отношение на които е осъществена пряка или непряка дискриминация, като ал. 2 и 3 дават определение на двата вида дискриминация. ЗОДОВ урежда реда и начина на исковата защита, като нито в ЗЗДискр., нито ЗОДОВ се въвежда ограничение относно вида на осъществената дискриминация – пряка или непряка, какъвто е конкретния случай.

Предвид изложеното съдът приема, че са налице процесуалните предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за уважаване на предявения иск за имуществени вреди. Налице е влязло в сила Решение на КЗД, с което безспорно е установено наличието на дискриминация, т. е. налице е първата предпоставка по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Искът е предявен с правно основание чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр., което предполага, че ищецът следва да е понесъл вреди от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи или длъжностни лица, които са нарушили правата му по ЗЗДискр. или други закони, уреждащи равенство в третирането. В случая е налице влязло в сила Решение на КЗД, с което е установено нарушение на ЗЗДискр. /по отношение равенството в третирането и касаещо сравнение между цивилни и военнослужещи в Центъра/. Ищецът не е сред подалите жалби до КЗД, което обаче не рефлектира върху допустимостта или основателността на предявен Иск по чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр. /нормата не изисква именно по жалба на ищцата да е било постановено Решение на КЗД/. В случая вредите се претендират от акт /какъвто и да е той/ на Министъра на отбраната /Наредбата е издадена от него/, като с влязъл в сила акт на КЗД е установено, че този акт на министъра нарушава ЗЗДискр. по отношение равенството в третирането. Искът е предявен след влизане в сила на Решението на КЗД, а щом ищцата е военнослужеща в Центъра, следователно Решението на КЗД касае и него, т.е. установява, че и негови права са били нарушени с Наредбата. Следователно, Съдът приема за доказана първата предпоставка за основателност на Иска - влязло в сила Решение на КЗД, с което е установено, че със свой акт /Наредбата/ - Министърът на отбраната е нарушил ЗЗДискр. по отношение равенство в третирането на цивилни и военнослужещи в Центъра.

По отношение на втората предпоставка за основателност на Иска - размерът на имуществените вреди от 14 100 лева е доказан /47 месеца по 300 лева/, посредством счетоводни справки от самия ответник и заключение по назначената ССЕ. Не е спорно между страните, че в периода месец януари 2015 г. – месец ноември 2018 г. ищецът не е получавал по 300 лева месечно допълнително възнаграждение, каквото са получавали цивилните в Центъра. След като КЗД приема /това не е предмет на настоящото дело/, че е следвало в този период /за да са равно третирани/ и военнослужещите в Центъра да получават такова възнаграждение, то Съдът понастоящем няма как да пререшава акта на КЗД /и да приема, че не е следвало и военнослужещите да получават това възнаграждение или че размерът е следвало да бъде друг/. Претендира се мораторна лихва върху тази сума - в размер на 4296.58 лева. Този размер на претендирана мораторна лихва не е оспорен изрично от ответника /той прави оспорване само на размера от имуществени вреди от 14 100 лева като прекомерен, но изобщо не изразява становище по претендираната мораторна

лихва върху този размер/. Съдът намира, че мораторна лихва се дължи върху главницата от 14 100 лева и при липса на оспорване /за да се съобрази заключението на назначената ССЕ за изчисляването на тази лихва/, размерът ѝ е посочения от ищеца. Доколкото претенцията на законна лихва върху претендираните имуществени вреди /главница и мораторна лихва върху нея/ се явява акцесорен на главния Иск, то е основателен и на ищеца следва да се присъди и законна лихва от датата на подаване на ИМ - 2.10.2021 г. до окончателното изплащане на претендираните имуществени вреди /главница и мораторна лихва/.

Съдът намира, че е налице и третият елемент от фактическия състав за основателност на Иск по чл. 1 от ЗОДОВ, вр. чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр. - наличие на пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между претендираните вреди имуществени и установеното от КЗД неравенство в третирането /нарушение на ЗЗДискр/.

Неоснователно е възражението за изтекла погасителна давност. Съгласно чл. 114, ал. 1 ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо, а за вземания от непозволено увреждане давността започва да тече от откриването на дееца /чл. 114, ал. 3 ЗЗД/. Особеното е, че фактическият състав на увреждането по чл. 1, ал.1 ЗОДОВ е довършен с отмяната на незаконосъобразния административен акт. Това е момента, в който вземането в случая е станало изискуемо - 4.10.2018 г. В случая процесуалната предпоставка за допустимост на предявения иск е решението на Комисията, а то е с дата на влизане в сила - 4.10.2018 г. В случая същата не е изтекла към датата на предявяване на исковата претенция – 2.10.2021 г., респективно същата е спряла да тече по време на съдебния процес, който към настояща дата е все още висящ. В съответствие с чл. 115, б. "ж" ЗЗД, давност не тече, доколкото към момента продължава висящността на съдебното производство.

По разноските:

При този изход на спора - пълна основателност на Иска за имуществени вреди, на ищеца се дължат разноски по чл. 10 от ЗОДОВ.

На ищеца следва да се присъди адвокатски хонорар, който се претендира в размер от 2000 лева /платени в брой/. Ответникът не е оспорил този размер като прекомерен. Следва да се има предвид, че съгласно чл. 10 ал.3 от ЗЗДискр., на ищеца се дължи възнаграждение за един адвокат, дори при частично уважаване на Иска, но според уважената част от Иска. Следва да се присъдят сторените разноски за държавна такса в размер на 10.00 лева, както и сторените разноски за ССЕ в размер на 600.00 лв. Общ размер – 2 610.00 лева.

Водим от горното и на основание чл. 1 ал.1 от ЗОДОВ вр. чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр., Съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на Б. М. З. имуществени вреди в размер на 18 396.58 лева /14 100.00 лева главница и 4296.58 лева мораторна лихва върху нея/, настъпили в периода месец януари 2015 г. – месец ноември 2018 г., в резултат на нарушени негови права по ЗЗДискр., установени с Решение № 301/19.7.2018 г., ведно със законната лихва върху тези суми, считано от 2.10.2021 г.

/датата на ИМ/ - до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на Б. М. З. сумата от 2 610.00 /две хиляди шестстотин и десет/ лева, представляващи уважените разноси по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВАС в 14дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: